

NN start met 'Langer Leven' een burgerparticipatie op en onderzoekt met de Belgen of ze klaar zijn voor een lang(er) leven. Voorstudie toont aan dat er nog werk aan de winkel is.

**Tot op vandaag vindt
de helft van de Belgen
dat we op 61 jaar
genoeg gewerkt
hebben.**

Over het Langer Leven onderzoek

Via een grootschalig burgeronderzoek, bestudeert levensverzekeraar NN in welke mate de Belgen en de maatschappij waarin we vandaag leven klaar zijn voor een langer leven. De voorstudie, opgezet door het onafhankelijke onderzoeksbureau Indiville in opdracht van NN, werd online afgenomen bij 1564 Belgen tussen 22 april en 20 mei 2020. De onderzoekspopulatie bestaat uit 18 tot 79-jarigen en is representatief voor België. De maximale foutenmarge bedraagt 2,5%.

Deze voorstudie is het startpunt van een **grotere bevraging** die tussen september 2020 en december 2020 zal gevoerd worden bij de Belg. De eerste resultaten leggen alvast heel wat **uitdagingen** bloot, maar bieden ook inspiratie en **opportuniteiten**.

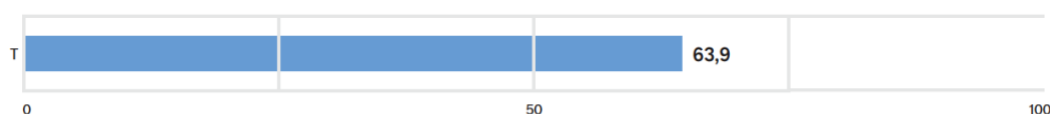
50% van de Belgen vindt dat we op 61 jaar genoeg gewerkt hebben.

De leeftijd waarop de helft van de Belgen vindt dat hij genoeg gewerkt heeft, blijft ongewijzigd sinds een eerste bevraging in 2013, namelijk 61 jaar. Zelfs wanneer de Belg een job heeft die hij graag doet en fysiek en mentaal aankan, wil hij er graag mee stoppen aan 64 jaar. Dat is vastgesteld in een eerste onderzoek rond 'langer leven' gevoerd bij 1500 Belgen door het onafhankelijke onderzoeksbureau Indiville, in opdracht van levensverzekeraar NN.

Vastgeroeste visie op pensioenleeftijd struikelblok voor lang en gelukkig leven

De Belg is een gewoontedier. Een treffende illustratie van die vastgeroetheid is de pensioenleeftijd van de Belg. Deze is onwrikbaar en elke wijziging veroorzaakt groot tumult, zowel bij politici als bij de burger. Zelfs wanneer de Belg een job heeft die hij graag doet en fysiek en mentaal aankan, wil hij er graag mee stoppen aan 64 jaar.

Figuur 1: Stel dat je een job hebt die je zeer graag doet en fysiek en mentaal perfect aankan, tot welke leeftijd zou je dan aan de slag willen blijven?

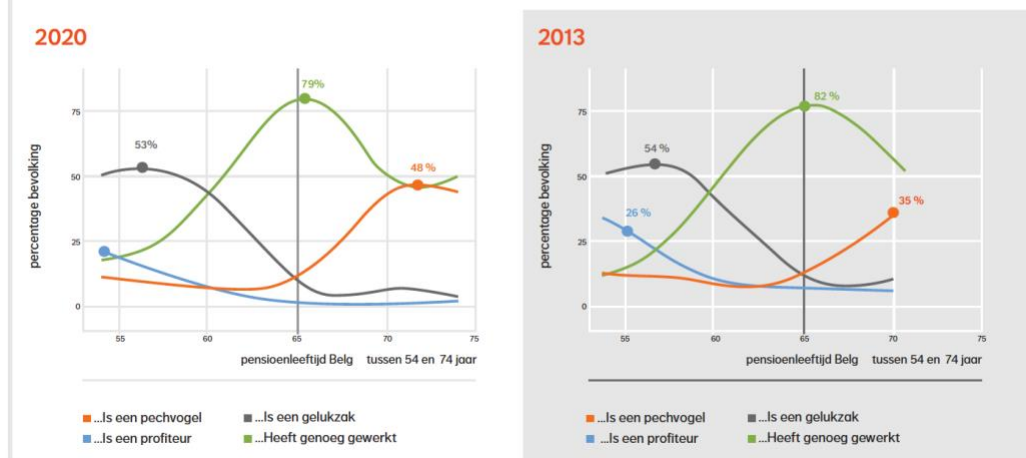
N=1143¹

Frappant is dat de leeftijd waarop de Belg vindt dat hij genoeg gewerkt heeft, ongewijzigd blijft sinds een eerste bevraging in 2013, namelijk 61 jaar. Over wie vanaf zijn 65ste gepensioneerd is, is zelfs 4/5 diezelfde mening toegedaan. Wie langer dan zijn 65ste moet werken, wordt in toenemende mate als 'pechvogel' beschouwd. Stuk voor stuk resultaten die in 2013 ook al opgetekend werden².

¹ De basis van dit cijfer omvat alle Belgen, behalve gepensioneerden. (N=1143)

² <https://www.nn.be/nl/kapitalevragen/resultaten-nationale-pensioenenquête-2013>

Figuur 2: Perceptie van de Belg over anderen naargelang de leeftijd waarop ze met pensioen gaan, 2020 vs. 2013.

De wettelijke pensioenleeftijd zal vanaf 2030 op 67 jaar liggen. Maar als we naar de wenselijke pensioenleeftijd van de Belg kijken, vinden we het pas aanvaardbaar om op 67 jaar met pensioen te gaan als we tenminste 100 jaar oud worden en botsen we opnieuw op onze vastgeroeste mentaliteit ten opzichte van werken en pensioen.

“Het lijkt alsof ons leven in het teken van onze pensioenleeftijd staat. We werken hard en persen alles eruit want we moeten ons spaarpotje voor onze pensionering tijdig klaar hebben. Wanneer die pensioenperiode langer wordt doordat we langer leven, moeten we dus nog meer sparen om die periode aangenaam te kunnen overbruggen. De vraag is of we gelukkiger worden van zo’n hels werktempo, of liever genieten van een leven waarin we bijvoorbeeld meerdere carrières afwisselen met meer vrije tijd,” zegt **Dirk Schyvinck, auteur van “Wat als we straks 100 worden”**.

“Het lijkt alsof ons leven in het teken van onze pensioenleeftijd staat. We werken hard en persen alles eruit want we moeten ons spaarpotje voor onze pensionering tijdig klaar hebben.”
 – Dirk Schyvinck, auteur van “Wat als we straks 100 worden”.

Flexibele visie op pensioen dringt zich op door stijgende levensverwachting

Een langer leven is geen utopie en de noodzaak om onze maatschappij en onze manier van leven aan deze nieuwe realiteit aan te passen is urgenter dan ooit.

Tussen 1990 en vandaag steeg onze levensverwachting met 5 jaar, van 76 naar 81. Onze wettelijke pensioenleeftijd daarentegen is weinig evolutief, het aantal pensioengerechtigden³ stijgt jaarlijks exponentieel, en de verhouding actieven-gepensioneerden is compleet uit balans. In 2001 waren er in Europa net iets meer dan vier

³ <https://www.sfpd.fgov.be/nl/over-ons/jaarverslag-2018/fpd-in-cijfers#pensioenstatistieken>

actieven per 65-plusser. Tegen 2018 daalde dit naar drie actieven en cijfers voorspellen dat er tegen 2050 nog maar twee actieven zullen zijn per 65-plusser⁴.

Maar de logica waarop onze huidige maatschappij gebouwd is, houdt geen rekening met die stijgende levensverwachting. Daardoor vertoont de lineaire levensstructuur die we vandaag hanteren al haar eerste barsten.

Zo studeren we alsmäär langer⁵, waardoor we later op de arbeidsmarkt actief worden. Door de grote druk om tijdig carrière te maken stijgt het aantal burn-outs⁶, de hoge absentieismegraad baart zorgen en de stigmatisering van 50-plussers op de arbeidsmarkt zorgt voor heel wat uitdagingen⁷. Omdat er meer ouderen zijn, worden de kosten van onze gezondheidszorg moeilijk beheersbaar en onze pensioenen onbetaalbaar. De coronacrisis zal deze barst alleen nog maar uitvergrooten. De economie zal slabakken maar de pensioenuitgaven zullen hetzelfde blijven of zelfs toenemen⁸. Onze maatschappij kreunt onder de onhoudbaarheid van ons traditionele levenspatroon en dreigt te zwichten onder de groeiende onbetaalbaarheid ervan.

Enkele feiten over langer leven, de stijgende levensverwachting en de onevenwichtige verdeling

1. We leven langer:

- In 2019 bedroeg de levensverwachting bij de geboorte in België 81,8 jaar voor de totale bevolking, 84 jaar voor vrouwen en 79,6 jaar voor mannen. In 1990 bedroeg dit voor België 76,05⁹, dit is een stijging van 5 jaar in 28 jaar tijd.
- Volgens de conservatieve demografische vooruitzichten van het Federaal Planbureau zal de levensverwachting bij de geboorte in 2070 gemiddeld 89,7 jaar voor vrouwen en 88,1 jaar voor mannen bereiken.¹⁰
- 1 op de 3 kinderen die vandaag geboren worden zou al 100 jaar worden.¹¹
- En deze voorspellingen houden nog geen rekening met eventuele wetenschappelijke doorbraken op vlak van gezondheid.

2. Het aandeel 60+'ers in onze maatschappij zal blijven stijgen en we moeten rekening houden met een eventuele snellere stijging van dit aantal:

- Volgens het Federaal Planbureau zal het aandeel 67-plussers stijgen van 17% in 2019 tot 24% in 2070. Vanaf 2030 ligt het aandeel van de 67-plussers hoger dan dat van de min-17-jarigen.⁵

⁴ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-02-19-681>

⁵ <https://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=79474#>

⁶ <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/04/04/iedereen-verliest-bij-burn-out-werknemer-gezin-organisatie-e/>

⁷ Uit een onderzoek van de Universiteit Gent blijkt dat de 50-plussers vooral last hebben van het stigma dat ze minder flexibel zouden zijn, en slecht met technologie kunnen omgaan:

https://users.ugent.be/~sbaert/Stigma_van_minder_flexibiliteit_en_mindere_technologische_kennis_verlagen_jobkansen_voor_50-plussers.pdf

⁸ https://www.hogeraadvanfinancien.be/sites/default/files/public/publications/hrf_vergrijzing_persmededeling_2020_07.pdf

⁹ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/sterfte-en-levensverwachting/sterftetafels-en-levensverwachting#news>

¹⁰ https://www.plan.be/uploaded/documents/202003030902490.FOR_POP1970_12071_N.pdf

¹¹ Prof. Allen J. Scott, tijdens webinar juni 2020

- Het aantal 100-jarigen in België is tussen 1992 en 2020 gestegen van 527 naar 1.794. Dat betekent dat in de afgelopen 28 jaar het aantal 100-jarigen gestegen is met 340%.¹²
- En dat terwijl we alsmear later en minder kinderen krijgen: In 1998 kregen Belgische vrouwen gemiddeld gezien hun eerste kind op 27,3 jaar. 20 jaar later, in 2018, is dit 30,7 jaar. Het aantal geboortes in ons land daalt al zeven jaar op rij. In 2018 kreeg een vrouw gemiddeld 1,6 kinderen in België.¹³

“Onze huidige maatschappij en levensinrichting houdt onvoldoende rekening met een stijgende levensverwachting. We lopen op termijn dan aan tegen de onbetaalbaarheid van een verouderd systeem. Beleidsmakers moeten stilaan op lange termijn beginnen denken hoe we ons maatschappelijk model kunnen aanpassen aan de stijgende levensverwachting. Dit vergt een samenbrengen van de nodige demografische, medische, sociologische, psychologische en economische expertise om een nieuw maatschappelijk model uit te tekenen,” kadert **Prof. Dr. Wim Marneffe, docent beleidseconomie aan de UHasselt.**

---

¹² <https://bestat.statbel.fgov.be/bestat/crosstable.xhtml?view=138e9628-d53e-410c-bd80-629842c7a542>

¹³ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/geboorten-en- vruchtbaarheid#figures>

NN wil weten hoe de Belgen van een lang leven ook een gelukkig leven kunnen maken en laat via burgerparticipatie iedereen meedenken.

In een samenleving waarin we met z'n allen steeds langer leven, is onze vastgeroeste visie op de pensioenleeftijd, maar ook op onze levensloop een onhoudbare situatie. NN gelooft dat het anders kan en dat de barsten die onze maatschappij vandaag al vertoont, weggewerkt kunnen worden door een open en flexibele visie op langer leven.

Levensverzekeraar NN roept de Belg op om mee na te denken over een lang en gelukkig leven. Dit via een grote online volksbevraging op nn.be/langerleven, die loopt tot eind december 2020. Hierbij wordt bevraagd hoe bereid de Belg is om langer te leven, welke uitdagingen hij ervaart en welke oplossingen hij hiervoor ziet met het oog op een lang én gelukkig leven. Aan de hand van open vragen kan de Belg ook suggesties meegeven.

In 2021 zullen de resultaten hiervan gedeeld worden en het wetenschappelijke discussievoer vormen voor maatschappelijke debatten tussen beleidsmakers, experts en de Belg zelf.

“Dankzij evoluties in de wetenschap, technologie en gezondheidszorg, mogen we in de toekomst ambiëren om op een zeer aangename manier langer te kunnen leven. Om dit ook op een gelukkige manier te doen zullen er bepaalde fundamentele elementen die vastgeroest zijn in onze maatschappij, zoals de verdeling studeren-werk-pensioen, moeten evolueren. De maatschappij van vandaag is gebouwd op een levensverwachting van 65 jaar. Logisch dat die barsten vertoont gezien onze levensverwachting inmiddels oploopt tot 81 jaar. Laten we dus streven naar een vernieuwende levensloop die een antwoord biedt op deze uitdagingen. Reken hierbij niet alleen op de politiek, dit is een vraagstuk waar we allemaal moeten aan meedenken: Hoe kunnen we lang en gelukkig leven en wat moeten we hiervoor anders doen? Wat is de impact op familie, sociale relaties, werken, wonen, ...” aldus **Jan Van Autreve, CEO van levensverzekeraar NN en initiatiefnemer van het Langer Leven Onderzoek.**

“De maatschappij van vandaag is gebouwd op een levensverwachting van 65 jaar. Logisch dat die barsten vertoont gezien onze levensverwachting inmiddels oploopt tot 81 jaar.”

**– Jan Van Autreve,
CEO van NN**

Over NN

Een lang leven is maar waardevol als het ook een gelukkig leven is. Daarom leidt en inspireert NN als levensverzekeraar het debat rond een lang & gelukkig leven.

Sinds 2018 bouwt NN zijn expertise inzake geluk via een NN-leerstoel aan de UGent. Prof. dr. Lieven Annemans en zijn team onderzoeken wat de Belg gelukkig maakt en hoe ze samen kunnen werken aan een gelukkig leven. Sedert 2020 gaat NN een stapje verder. In een maatschappij waarin we met z'n allen langer leven, gaat NN na in welke mate de Belg en de maatschappij waarin we vandaag leven klaar zijn voor een langer leven, en hoe we van dit langer leven ook een gelukkig leven kunnen maken. NN kiest hierbij steeds voor een inclusieve aanpak waarbij experts, beleidsmakers en de Belg zelf betrokken worden.

Uiteraard heeft NN concrete oplossingen in huis om je pensioen, je vermogen en gezinsinkomen te beschermen. Maar NN kijkt verder: naast je financieel welzijn heeft NN ook oog voor je mentaal en fysiek welzijn: de drie pijlers voor een lang & gelukkig leven.

NN telt 1,6 miljoen klanten in België en behoort tot NN Group, een internationale verzekeraar en vermogensbeheerder met een uitstekende kapitaalspositie, actief in 18 landen wereldwijd. NN staat tot je dienst via hun partnernetwerk van banken en makelaars dat blijft groeien.

Voor meer informatie over NN: www.nn.be

Voor meer informatie over 'Langer Leven': nn.be/langerleven.

Perscontact

Annelore Van Herreweghe
communicatie@nn.be
0494 17 02 00

Bijlage: Biografieën

Jan Van Autreve, CEO bij NN

Hoewel Jan Van Autreve (1973) oorspronkelijk piloot, uitvinder, avonturier... wilde worden, startte deze licentiaat economie in 1997 als wetenschappelijk onderzoeker in de Vlerick Business School. Enkele jaren later ging hij aan de slag als financieel analist bij de Financieel Economische Tijd (nu: De Tijd) om vervolgens trader te worden bij KBC Securities.

Jan maakte voor het eerst kennis met de verzekeringsmarkt toen hij in 2004 Chief Investment Officer werd bij Swiss Life Belgium. Bij de fusie van Swiss Life Belgium en Delta Lloyd kreeg hij de operationele verantwoordelijkheid van het bedrijf toegewezen als Chief Operating Officer.

In 2010, stelde men hem de vraag 'of hij de nieuwe CEO van Delta Lloyd Life wilde worden'. Jan was toen 37 jaar, en vader van twee jonge kindjes. Hij aanvaardde het aanbod. Het werd één van de sleutelmomenten in zijn carrière.

5 jaar later verliet Jan Delta Lloyd Life nadat hij het liet groeien tot een top 5 levensverzekeraar in België. Op 1 juli 2016 werd hij aangesteld als CEO van NN Belgium. Hij timmerde verder aan het succes van de Belgische poot van het internationale NN Group en kreeg daarvoor het vertrouwen van Robin Spencer, toenmalig CEO International Insurance van NN Group: 'Jan heeft een solide kennis van België, zijn cultuur en de concurrentie in het verzekeringslandschap. Dankzij zijn ruime ervaring op het gebied van verzekeringen, bedrijfstransformatieskills en strategische inzicht is hij de ideale persoon om de onderneming doorheen de volgende ontwikkelingsfase te leiden.' Jan voegt daar zelf graag aan toe dat hij dat vertrouwen ook dankt aan de skills en competenties van het sterke NN-team en dat hij energie en inspiratie haalt uit mensen, samenwerking en interactie.

In 2017 nam NN Group Delta Lloyd Groep over. Ook in België bundelden beide de krachten en gingen ze verder als één bedrijf, onder de naam NN. Op 18 april 2017 werd Jan benoemd tot CEO van het gecombineerde bedrijf in België. Een bijzonder weerzien met het bedrijf waar hij amper een jaar eerder afscheid van nam. In zijn nieuwe rol staat hij in voor de succesvolle integratie van NN Belgium en Delta Lloyd Life tot één gecombineerde, sterke financiële dienstverlener in België die focust op bescherming (overlijdens- en invaliditeitsverzekeringen) en pensioenopbouw in tak23.

Samen met meer dan 600 medewerkers ambieert Jan van NN de meest persoonlijke verzekeraar van België te maken en staat er dan ook op om dat door te vertalen in een personeelsbeleid dat vertrekt vanuit respect voor de persoonlijke dromen, talenten en passies van mensen. Als zij ook binnen de kantoorwanden aan de slag kunnen met hun eigen sterktes en ambities, brengt dit zowel onderneming als medewerkers naar een hoger niveau. NN kreeg hiervoor het label 'Top Employer' toegewezen.

Jan gelooft in NN: 'Wij zijn méér dan een verzekeraar. We begrijpen onze klant en staan hem bij in zijn persoonlijk streven naar geluk dat uiteraard begint met financiële gemoedsrust.' Groot geluk schuilt voor hem in kleine dingen, zoals het avondlijke spelletje kicker met zijn gezin als vast ritueel voor het slapengaan van de kinderen; mama en dochter tegen papa en zoon. Op de vraag waar hij binnen 15 jaar wil staan, antwoordt Jan Van Autreve alsnog het volgende: 'Alles kan. Waar we terecht komen, dat zien we nog wel. Als het maar ergens is waar ik gezond en gelukkig ben en met een glimlach rondloop.'

Dirk Schyvinck, auteur van het boek “Wat als we straks 100 worden?”

Dirk Schyvinck (1958) is socioloog van opleiding en vervulde diverse nationale en internationale managementfuncties in de media-, marketing- en bankwereld.

Hij pleit in zijn boek ‘Wat als we straks 100 worden?’ voor een jonge kijk op vergrijzing en biedt een vernieuwende blik op de toekomst van het langere leven. Hij is een veel gevraagd spreker op nationale en internationale podia.

En als pleitbezorger van dringende sociale innovatie (naast de vernieuwingen op technologisch vlak), geeft hij advies aan bedrijven en instellingen hoe ze met de vergrijzing en met thema’s als langer leven, langer werken en intergenerationele samenwerking kunnen omgaan.